

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési é hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Augusztus 18.

Dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József apostoli királyi Felség magas születésének évfordulója lesz holnap. Hála ima száll az Egek urához a Kárpátoktól az Adriáig: Isten, nemzetek atyja, tartsd meg bölcs és jó királyunkat a drága magyar Haza s hű népe örömeire egészségben, boldogságban még számtalan éveken át!

Nagy-Boldogasszony napján.

Ha egy alföldi magyar ember Magyarországot más vidékére látogat, mindenütt rajongó tisztelettel veszik körül: mert még mindig abban a meggyőződésben élnek, hogy az Alföldön a régi magyarerkölcsök szerint élnek, hogy minden alföldi magyar ember nemcsak büszkén viseli a magyar nevet: hanem más idegenekkel szemben is előzékeny, lovasias és vendégszerető. Azt hiszik ez ország más vidékein lakó testvéreink, hogy a magyar alföldi népet nem vetkőztették, nem forgatták ki magyar jellegéből.

Hát bizony ugy is volt az régebben, hogy aki egyszer a «Tisza vizét megkóstolta, vágyott annak szive vissza». Aki egyszer ellátogatott a csongrádi búcsúra Nagy-Boldogasszony napján, hát ezt a napot emlékéből soha többé nem volt képes törölni, arra a napra mindig kedvesen gondolt vissza. Így lett azután a kereszténység e nagy ünnepéből valóságos nemzeti ünnep: a magyar vendégszeretet ünnep. Igen: mert Nagy-Boldogasszony napját nemcsak a katolikusok ünnepelték, hanem ünnepelte minden magyar ember, aki magyar kenyeret evett, aki a magyar alföldi rónán pillantotta meg először a kék égboltozatot. Így volt azután, hogy az izraelita éppen úgy ünnepelte meg vendégszeretetével a búcsú napját, mint a protestáns vagy a r. katolikus. Ennek azután az volt a következménye, hogy minden magyar alföldi polgár testvéri szeretetben és békeességben egymást tisztelve élt együtt, anélkül, hogy egymás vallásával törődtek volna, vagy valláskülönbség miatt egymás ellen szót emeltek volna.

Nem kell egy emberöltőre, csak néhány évtizedre visszaemlékeznünk és látni fogjuk a multból, hogy Wirter Lajos közszeretben álló

plébános asztalánál a csongrádi intelligens közönség tagjai valláskülönbség nélkül ünnepelték Magyarország Nagyasszonyának ünnepét, Nagy-Boldogasszony napját.

Ki hitte volna azt, hogy 2-3 évtized leforgása alatt a magyar vendégszeretet ünnepén annál az asztalnál, ahol valláskülönbség nélkül testvéri szeretettel öveztek egymást körül, ma a felekezeti gyűlölség magvát hintsék szét és ugyan abban a hajlékban talán még annál az asztalnál is, annak a békeszerető Krisztus igazi tanait követő papnak az utódja, az ellen az intelligencia ellen lázít, amely intelligenciában az a fenékelt lelki atya a keresztény katolikus egyház támaszát találta fel.

A keresztény szeretetet, a békét és egyetértést hirdették ezelőtt Mária ünnepén a csongrádi szent egyház szószékéről és ma éppen ez ellen lázítják a tudatlanokat.

Szent István Magyarország első keresztény királya, a szent koronát és vele együtt a magyar népet Máriának, Krisztus urunk szent anyjának ajánlta fel, azóta Máriát Magyarország Nagyasszonyának ismerjük el.

Rákóczy Magyarország védasszonyának, Máriának jelképe alatt küzdött a vallásegjenjogúságért, a szabadságért. A szabadságharc dicső honvédei Mária jelképe alatt harcoltak a szabadság, egyenlőség és testvériség szent eszméjéért. Mária ünnepe tehát nemcsak a katolikus egyház ünnepe: hanem ünnep minden szabadságát és hazáját szerető magyarnak.

Magyarország Nagyasszonyához, Máriához fordulunk tehát imánkkal e szent napon, térdenállva kérve őt, vezérelje jóra szent Fiának eltevéd szolgáját!

— **Vértanú gyártás.** Ha valakit a mi pártunk beválaszt a község házára valamely tisztségre és ha az illető beválasztott akár szándékosan, akár véletlenül szabálytalanságot követ el, akkor előáll Hegyi Antal és lerángatja, pellengére állítja ugy a sajtóban, mint egyéb nyilvános téren is, egy szóval az illetőt ha rajta állna, hát rögtön bitófa alá állítaná, sőt nyilvánosan fel is akasztatná. Ellenben, ha pártja tagjai közül akár kívül esik meg, hogy szabálytalanságot követ el, sőt mi több, ha bűnt követ is el, az szerinte sohasem bűnös: hanem áldozata a mai zsarnok rendszernek, amely rendszer hadat izent, irtó háborút folytat

az ellenzéki polgárok ellen. Így gyártja azután nyakra-főre a vértanúkat a Hegyi vagy a Sima párt sorai közül a vármegye. Egy ilyen újabb vértanú Farsang István községi pénztáros is, ki állítólag fél éven keresztül használta az utadóból befolyó összeget anélkül, hogy azt az illetékes helyre beszolgáltatta volna. Hát mi Farsang István felett egyelőre pálcát nem törünk, ámbár ő nagyon hamar pálcát tört más tisztességes emberek eljárása felett; de szükségesnek tartjuk felemlíteni és alkalomadtán be is bizonyítani, hogy azon a t. úron ez az eset megesett már ezelőtt néhány évvel is, akkor: midőn még a községi párt választotta be arra az állásra; akkor azonban ezt az ügyet elmosódni engedték anélkül, hogy ellene a fegyelmet megindították volna. Sőt az is bizonyos, hogy a «Csongrád városi takarékpénztár»-tól is olyan üzelmek miatt bocsájtották el, melyek neki meg nem engedett módon hasznot hoztak ugyan, de midőn napfényre kerültek, hát el kellett távolítani. Akkor éppen Kossuth Ferencz és Gajári között volt a választás és jónak látta ez a t. úr elmozdítását elvi meggyőződéséhez fűzni. Ugy látszik azonban, hogy vagyonossága mellett is kapzsiságának nem képes ellentálni és mindenütt megpróbálja vagyonát szaporítani még meg nem engedett módon is. Ami minden esetre százsor jobban elítélendő cselekedet, mintha az ilyen esetek egy arra rászorult egyénnel történnének meg. De hát az ellenzéki felfogás szerint ez nem bűn, sőt ez a t. úr dupla martírrá lett avatva. Ugyanis egy ízben a Kossuth-párt részéről Faragó Antalék avatták fel, most meg Hegyi Antal, aki maga is többszörös martir avatta fel újabb martírrá.

A tisztújító szék.

Mult szerdán délelőtt 9 órakor nyitotta meg Tasnády Imre főszolgabíró a Farsang István felfüggesztése miatt megüresedett pénztárnoki állás helyettesítés utáni betöltése végett egybehívott képviselőtestületi közgyűlést. Felolvastatta az alispánnak Farsang István pénztárnok ellen fegyelmi vizsgálatot rendelő és őt pénztárnoki állásától felfüggesztő rendeletét és felhívta a tisztújító szék a pénztárnoki állásnak helyettesítés utáni betöltésére.

Holló Adolf jegyző a pénztárnoki állásra Gillinger Lajos adópénztárnokot ajánlja. Hegyi a maga és pártja részéről Gillinger megválasztását ellenzi, mert Gillingernek magának vagyona nincs, a vagyon, melyet kezel, a gyermekei és mert ha Farsang István a beszédett utadónak magánál viszatartásában hibás, ugy e hiba Gillinger adópénztárnokot és az ellenőrt is terheli.

Holló jegyző a gyűlésen jelen nem lévő Gillinger megvédése érdekében előterjeszti, hogy Farsang István és Gillinger

Lajos külön külön pénztárt kezeltek, e két pénztár egymástól mindig szorosán el van különítve, külön zár alatt is áll. Az utadó csak addig volt Gillinger őrizete alatt, míg azt a felektől délelőttönként beszédte, de minden nap átszámolt a beszédett utadó összeggel Farsang Istvánnak, ki azt a maga pénztárába vette őrizet alá. Gillinger tehát csak addig felelhetett az általa beszédett összegekért, míg azt tőle Farsang át nem vette. Ámde a vizsgálat során kétségtelesen be lett igazolva, hogy a kérdéses utadó összeg az 1901. évi október havi pénztárvizsgálat alkalmával Farsang István kezénél érintetlenül meg volt, s csak az után vette azt Farsang István a maga pénztárából magához. Ezért Gillinger Lajost, ki a községnek évek hosszú sora óta hivatalnok, s ki e hosszú idő alatt még csak gyanúra sem adott okot, hibáztatni már csak azért sem szabad, mert az élet beigazolta, hogy a nagy javadalom nem kiváltság idegen javak hűségese kezelésére, míg ellenben látunk szegényebb sorsú embereket, kik a máséra nem áhitoznak, a reájuk bízott idegen pénzeket hűségesen kezelik s avval becsületesen elszámolnak.

Utalhatta volna a jegyző Hegyit az apostolok példájára, kiket a Megváltó zsidó népének legszegényebbjeiből választott, kik a szeretetet hűben terjesztették e földön, mint dúsán javadalmozott utódaik és a kiket szegénységük nem gátolt a reájuk bízottak hűségese teljesítésében, sőt az az egy, ki árulóvá vált közülük, nem a szegény halászok osztályához tartozott. De úgy tartjuk, beszélhetett volna a jegyző akármit Hegyinek, a való igazságról őt már azért sem győzhette volna meg, mert ő erről meggyőződnie nem akar. Tudjuk, hogy Hegyi azt ismeri el becsületes, munkaképes embernek, ki neki fejet, tétet hajt, minden parancsát ellenmondás nélkül teljesíti, ellenvéleményt soha sem nyilvánít. Ha azonban ezt nem teszi, lehet az akár milyen szorgalmas, jó, okos, derék, becsületes ember, csak czápa lesz az idővel, ma az egyik, holnap a másik, sorra kerül mindenki, senki egy hélig sem biztos abban, hogy nyelvét reá nem öitögeti. Ezt igazolta be Hegyi a tisztújító széken is, midőn a főszolgabíró rendreutatisása dacára nemcsak Gillingert, de a szegény elhalt Kucsera Ferencet is igyekezett befeketíteni, csak hogy valamiképp hasonló legyen hozzájuk Farsang István.

Végül kijelentette Hegyi, hogy ő és pártja Kraxner Antal ajánlják a pénztárnoki állásra és névszerinti szavazást kérnek. A főszolgabíró a névszerinti szavazást elrendelte és az foganatosítván, kijelentette, hogy Gillinger Lajos 22 szóval 15 ellenében a pénztárnoki állásra helyettesített. Az ekképen megüresedett adópénztárnoki állásra Holló Molecz Nándor számtisztet, Hegyi Tekulics irnokot ajánlotta, a névszerinti szavazás megejtetvén, kitünt, hogy 22 szavazattal 15 ellenében Molecz Nándor lett adópénztárnokul helyettesítve.

Számtisztte egyhangúlag Tekulics Sándor községi irnok helyettesített, az ilyen megüresedett irnoki állásra Holló László Ignácot, Hegyi pedig Zubek Lajost ajánlotta. A névszerinti szavazás megejtett és László Ignác 20 szavazattal 16 ellenében községi irnokká helyettesített.

Közteherviselés.

(Folytatás.)

Ezen alkalommal közöljük Csongrád község 1903. évi költségvetési előirányzatát.

a) Rendes bevételek:

I. Pénztár maradvány

II. Ingatlanok jövedelme:

Szántóföldek jövedelme	14821.12
Kaszálók jövedelme	838.82
Nádasok jövedelme	989.20
Közlegelők jövedelme	1093.90
Gyümölcsöskert jövedelme	874.58

Házilag kezelt községi földek jövedelme	
Házak és rakodó helyek jöved.	2946.80
Vágóhid jövedelme	436.23
Föld és homokhordási díjak	229.56

III. Javadalmak jövedelme:

Rakpart, kövezetvám és helypénz szedési jog	9428.53
Halászati jog	70.—

IV. Cselekvő tőkék kamatai:

V. Ingóságok	193.06
--------------	--------

VI. Közigazgatási illetékek:

Lakosítási díj	400.—
Hirdetési díj	1600.—
Marha levelek után folyó díjak	3881.75
Adóvégrehajtási díjak	
Termény és állatmászálási, valamint akol használati díj	500.95
Toloncozási költségek megtérítése	64.52
Mértékhitelítési díjak	506.99
Kéménysepregetési díj	3302.40
Fedeztetési díj	155.35
Rendes bevételek összege	46591.79

b) Rendkívüli bevételek:

VII. Ingatlanok eladási ára

VIII. Kedvező követelések:

Földadó visszatérítés	11110.80
Ipariskolai célokra segély	1488.—
Fűtési átalány	120.—
Betegápolási költségek	5979.68
Átvonulási szállás díjakból	58.12
IX. Előre nem láthatók	200.—
Rendkívüli bevételek összege	18956.60
Rendes bevételek összege	46591.79
Bevételek főösszege	65548.39

a) Rendes kiadások:

I. Előjárók fizetése és mellékjárulécai:

Előjárók fizetése	23440.—
Előjárók mellékjárulécai	120.—
II. A szolgasemélyzet bére és mellékjárulécai:	10328.—
	2658.—

III. Irodai szerek és felszerelések:

Irodai szerek	1283.53
Nyomatványokra és könyvkötői munkákra	1400.92
Törvények és egyéb hivatalos könyvek	72.14
Hirdetési, előfizetési, pósta- és távirtdíjak	202.54

IV. Hivatalos helyiségek fűtése és világítása:

Hivatali helyiségek fűtése	2753.27
Hivatali helyiségek világítása	785.73

V. Butorok és eszközök beszerzése:

Butorok beszerzése és javítása	631.80
Tisztogatási eszközök beszerzése	125.20

VI. Utazási költségek

VII. Előfogatózási költségek	5000.—
------------------------------	--------

VIII. Épületek fentartására:

Apróbb építkezések és javítások	4000.—
Tűzoltó szerek beszerzése és javítása	500.—
Kéménysepregető és óras fizetése	2850.20
Községi épületek tűzkár elleni biztosítása	725.—
Tűzoltók segélyezése	500.—
IX. Utcák és terek:	
Járdák fentartása	300.—
Közkútak fentartása	200.—
Utcák és terek tisztántartása	100.—
Befásítási költségek	200.—

X. Gazdasági kiadások:

Apaállatok beszerzése és élelmezése	732.—
Fedeztetési állomások költségei	1000.—
Gyümölcsös kert fentartása	837.—
Mértékhitelítési költségek	125.—
Állat és gabona mérési eszközök fentartása	50.—
Jégverem megtöltése	360.—
Vizmerigető tutajok fentartása	100.—
Verőmagvak	100.—
Marhalevel őrlapok	400.—
Hirdető díjazása	120.—

XI. Vegyes kiadások:

Állami adó	1308.06
Illeték egyenérték	314.48
Utadó	113.60
Megyei pótdó	7072.93
Toloncz költségek	107.02
Iskolák és oyodák	37066.66
Egyházi felekezetek segélye	5828.72
Nyugdíj: k	1116.—
Szegények segélye	3000.—
Kórházi költségek	9221.77
Ármentesítési költségek	789.97
Ujjoncozási költség	500.—
Napidíjas irnokok	1710.—
Leirt községi pótdó	7000.—
Ügyvédi díjak	600.—
Betétzerkesztés	1400.—
Kataszteri költség	100.—
Adó és jószág összeírás	452.—
Adóvégrehajtás	3881.75
Egészségügyi kiadás	772.20
Népfürdő	500.—
Rendes kiadások összege	145655.—

b) Rendkívüli kiadások:

XII. Új építkezések.

XIII. Kölcsöntörlesztések és egyéb rendkívüli kiadások:

Kölcsöntörlesztések	35300.96
Az ártéri kirovás részbeni fedezé-ére	11088.80
XIV. Előre nem láthatókra	3000.—
Rendkívüli kiadások összege	49489.76
Rendes kiadások összege	145688.49
Kiadások főösszege	195145.25

Összehasonlítás:

Kiadások főösszege	195145.25
Bevételek főösszege	65548.39
Községi pótdó kirovásával fedező hiány.	129596.86

Jövő számunkban az egyes tételeket bíráljuk el.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— **Halálozás.** Ismét kevesbedett a száma azoknak, akik egy zászló mellett kitarítottak szilárdul és tántoríthatlanul. Szarka Sándor, dr. Szarka Mihály édes atya nincs többé az élők között. Fiaitól korábban kiyette a közéleti és politikai küzdelmekből a részét, becsülettel kitarított a tiszta 48-as zászló mellett halála órájáig. Azt mondjuk, hogy a tiszta 48-as zászló mellett, igen: mert ma már a 48-aság csak czégér, melynek a czége alatt a sötét reactió lappang. Szarka Sándor azonban a radikális 48-asokhoz tartozott, ki Kossuth Lajos elveiből egy betűt sem engedett. Az utóbbi időben tökéletesen visszavonulva élt. Még a mult évben Dienes Mártonra leszavazott, de azóta minden politikai és közéleti küzdelmekről távol tartotta magát. F. hó 10-én leéget a háza és akkor már jártányi ereje sem volt, úgy vitték el Szarka Ödön áll. tanító házához, hol f. hó 10-én reggel 65 éves korában kiszenvedett. Halálát fia dr. Szarka Mihály ügyvédnek kívül testvérei és nagyszámú rokonai gyászolják. Béke barmvaira!

— **A Ferencz-csatorna kihasználása.** Dr. Balaton Gyula óbecsei főszolgabíró, akinek néhány gazdasági és szociálpolitikai kezdeményezése eddig is nagyobb figyelmet keltett, átiratot intézett a Ferencz-csatorna Részvénytársaság igazgatóságához, mely átiratban több figyelemreméltó és a Bácska mezőgazdaságának fejlesztése szempontjából nagy horderejű javaslatot tesz. Javasolja, hogy a Ferencz-csatorna a hajózásán kívül öntözésre fordíttassék, ami az esőt annyira nélkülöző Bácska mezőgazdaságát nagy mértékben fejlesztené. Továbbá kifejti egy Ó-Becsén létesítendő közraktár szükségességét és annak előnyeit, ha a Ferencz-csatorna mellett Ó-Becsén mint központban selvemgomolyító gyár, textilgyár stb. létesítenék, ha a Ferencz-csatorna vizének ereje a községek villamos világítására fordíttatnék.

— **A polgári kör bálja** a búcsú-bálak között a legjobban sikerült. Az egybegyűlt szép számú bálázó közönség a hajnali órákban oszlott szét. A jelen volt hölgyek nevei a következők: *Asszonyok*: Rosenberg Edéné, dr. Buk Hermanné, Tasnády Imréné, Kókai Ferenczné, Kókai Sándorné, Gyovai D. Istvánné, Galambos Ferenczné, ö. v. Kádár Györgyné, Király Gergelyné, Zolnóczy Istvánné (Szeged), Mernyó Istvánné, Kádár Györgyné, Mészáros Lajosné, Gácsi Mihályné, Sóhlya Gyuláné, Vladár Sándorné, Borbás Sándorné, Bugyi Antalné (Szentés), Farkas Ignáczné (Kecskemét), Szőke Pálné, Várady Lajosné (Szentés), Kátai Pálné, Mernyó Mihályné, Weisz Hermanné, dr. Salacz Oszkárné (Szarvas). *Leányok*: Baják Esz-tike (Félegyháza), Borbás Rózsika, Forgó Annuska, Forgó Mariska, Galambos Mariska, Gácsi Mariska, Grünvald Herminka, Gyovai Juliska, Kádár Málicsika, Kátai Emmuska, Király Ilonka, Kókai Mariska, Mernyó Francziska, Mészáros Bertuska, Rosenberg Ilonka, Szabó Mariska, Weisz Bertuska, Zolnóczy Mariska (Szeged).

— **Aranygombos kislajbli.** Nagyra volt vele Farsang István, hogy ő milyen nagy parádét fog csinálni augusztus hó 15-én, Nagy-boldogasszony napján. Előre dicsekedett vele, hogy ő olyan kis lajblit csináltat most, amilyen nem a főispánnak, hanem talán még Mátyás királynak sem volt. Ugy fog tündökölni rajta az arany-sujtásos, meg a 20 darab arany gomb, hogy az emberek már tíz lépés távolból leveszik a kalapjukat a nagy fényesség miatt előtte. El is készült a fényes lajbli. Bele került ugyan 500 koronába. De ragyogott is a sok arany gomb rajta! Csak hogy közbejött az a fellüggés, merthogy rájöttek a kislajbli költségének eredetére is — hogy t. i. a kislajbli árát a város kasszájából sikkasztotta el, szegény emberek pénzéből. Most aztán megvan a kislajbli, csak hogy nem dicsőségére szolgál annak, aki viseli, hanem ujjal fognak rámutatni az adófizető szegény emberek — olyan formán szólva, «a mi elsikkasztott pénzünkéből könnyen telik aranygombos lajblira!»

— **Felülfizetések.** A polgári kör búcsú bálján felülfizettek: Tasnády Imre 2 korona, Kókai Ferencz 2 korona, Kókai Sándor 40 fillér, Sipos András 40 fillér, Török László 40 fillér, Sággy István 40 fillér és Mészáros Henrik 40 fillér, összesen 6 korona.

— **Tűz.** Még alig mult el a mult heti okozta tűzijedtség, f. hó 14-én reggel ismét tüzet jelzett a harang. Most az Uj-soron, a Nagymező-utcában ütött ki a tűz Bárdos Imre házában. Bárdosné éppen kalácsot sütött, midőn a kémény mellett kicsapott a láng s az épület hátsó részét elhamvasztotta. Az utca felőli részt a tűzoltóság gyors kivonulása mentette meg. Az épület biztosítva volt.

— **Bűnügyi nyomozás.** A szegedi kir. ügyészség Borbás Mihály polgártársunk feljelentésére Farsang István felfüggesztett községi közpénztárnok és jó hírű Jenő nevű fia ellen a bűnügyi nyomozást elrendelte. Reméljük, hogy az ügyészség teljes szigorral fog eljárni ezen ügyben, hogy más alkalommal a tisztességesen hazafelé tartó polgárok ilyen ballatlan vakmerő orvátadásoktól meglegyenek kímélve és az ilyen bűncselekményekre vetemedő embereknek elmenjen a kedvök másokat agyon kövezni.

— **A Duna-Tisza csatornát** tervező kirendeltség egyik kiváló tagja, Sándor királyi főmérnök egyes felmérések teljesítése végett körünkbe idézik. Legyen e városban a legszívélyesebben üdvözölve, hol mindenki éri, hogy az a kirendeltség, melynek ő is tagja, munkájával első sorban az országnak, utána azonban mindjárt Csongrádnak teszi a legnagyobb hasznot.

— **A kecskeméti ev. ref. jogakadémián** a beiratások szeptember hó 1—8-ig tartanak; 8—15-ig folyamodás útján a tanári

kar, október 15-ig nyomós okból a jogakadémia igazgatótanácsa adhat az utólagos felvételre engedélyt. Beiktatási díj 20-, félévi tandíj 30 korona. Az alapvizsgálatok szeptember 1—15-ig tartanak. Alapvizsgálati díj 24 korona. Táptintézet díj havonként 15 korona.

— **Helyettesítések.** A f. hó 13-án Tasnády Imre főszolgabíró által összehívott községi közgyűlésben az állásától felfüggesztett Farsang István községi pénztárnok helyére Gillinger Lajos adószedőt, annak helyére Tekulics Sándor községi irnokot és végre az ekképen megüresedett községi irnoki állásra László Ignácot helyettesítette a közgyűlés szavazattöbbséggel.

Hősök és hadvezérek. Carlyle mondja egy helyen, hogy a hőditők azok a fajta nagy emberek, akik nélkül legkönnyebben ellene a világ. Mert egy tudós vagy egy költő a maga kis szobájában ülve, archimedesi pont nélkül is kimozdithatja a világot helyéből; Spinoza könnyösen csiszolta gyémántjait és üvegeit, míg az egyház átkait zudította ellene. Michel Angelo, aki a világ legfőnségesebb képeit és szobraiit festett, de művei az égig érnek. Shakespeare egy rozant, festetlen asztalon írta Hamletet, talán csakis, hogy pénz keressen és az emberiség monarchája lett. De a hőditők nagysága csak addig tart, amíg a kezökből ki nem hull a kard. Az emberi tevékenységnek mindenesetre ez a legbrutálisabb formája s a világtörténetnek csak igen kevésszer volt igazán szüksége a fegyveres hőstre. A tetterőnek különös magasabb fok a disziti csak a hőöket, hatásuk különben nem önmagukból való. És midőn régi metszetekről elébünk tűnnek marczona alakjaik a babérta árnyékában, vasöltöztetük, rettenetes nagy csizmájuk, iszonytató kardjuk kezükben, csipkés nagy gallérjuk a fényesvérten, s mellettük az asztalra téve vagy az ágra akasztva a tollas sisak, úgy érezzük, úgy látjuk, hogy egy lejárt kor lejárt nagy emberével van dolgunk. Az a pose, a melylyel öök tartják a kardot, már kiveszett a világból. Az emberiség fejlődése elintézésének az a módja, amelyet öök képviseltek, már lejárt magát. Egy-egy korban szükség volt reájuk nyers erők és kegyetlen szenvedélyek összetűzésének megoldásánál. Ilyen volt az a viharos és véres korszak, melynek zajgása a westfáliai béke idején csendesült le. Ennek a kornak történetét olvashatni a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 149. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyszersmind a VIII. kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérréval. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Int. Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján havi részletfizetésre is.

OSZÁRNOK

Légi vendégek.

Nem a gólyákról és fecskékről van szó, melyek tavasszal hozzánk jönnek, hogy őszszel ismét elhagyjanak bennünket: hanem egész más, nem is lényről: hanem olyan szerkezetéről, amely szintén a levegőben uszik, amelyet szintén fel akar használni az Isten képével felruházott ember, ámbár a kormányozhatósága még mindig probléma.

Hát a f. hó 10-én d. u. 5 óra fele nem csekély bámulatára a nagyközönségnek, egy ilyen szerkezet, egy gömb uszott északról dél felé haladva a város felett.

Persze voltak olyanok, akik ilyet még csak hírből ösmertek, de hát azért csak eltalálták, hogy a bizony léghajó. Még jobban bámultak azonban: midőn a léghajóból egyszer csak sűrű füstfelhő hullott lefelé, miből sokan azt következtették, hogy biz ez olyan «kormányozható lég-

hajó» melyet gőzzel hajtanak. Végre azután akadt egy úri ember, aki azt mondotta, hogy ez nem lehet más, mint katonai léghajó, a füst meg nem is füst, hanem homok, mit a teher könnyítése végett a léghajóból kiszórtak szórni.

Minden tanakodás és magyaráztatás dacára is azt vették észre, hogy a léghajó lefelé ereszkedik és így azt is következtették, hogy a cél Csongrád volt. Természetes, hogy akadtak sokan, különösen gyermekek, akik futva akarták elérni azt a helyet, hova a léghajó majd le fog ereszkedni.

Szőke Pál, Sóhlya Gyula főjegyző, Tasnády Imre főszolgabíró, Rosenberg Ede és Éder János lapunk felelős szerkesztője szintén azon tanakodtak, hogy hol ereszkedhet le a léghajó, midőn Szőke Pál azt mondotta: «Tudjátok mit, befogatok és utánna megyünk.» Ugy is lett. Hozzájuk csatlakozott még Gollovicz Misi (sohasem lesz Mihály), aki a budapesti «Turul» léghajó társaságnak tagja. Utközben nyerték az értesítést, hogy a léghajó csakugyan leereszkedett ifj. Cs. Forgó József «dada-part»-i tanyája mellett.

Midőn a színhelyre értek, már ott a léghajó be is volt pakolva és kocsira téve. Csakhamar előlépett egy cs. és kir. vadász főhadnagy: «Petroczy István főhadnagy vagyok», majd utána egy másik: «Lépes főhadnagy, azután egy harmadik Sarlay hadnagy. A bemutatkozás után elmondták, hogy a bécsi cs. és kir. léghajó cursus hallgatói, reggel 1/8 órakor indultak Bécsből és most minden baj nélkül, csak egy kissé kifáradva és porosan itt vannak. Céljuk a Tisza volt, melyet el is értek. Tata-Tóváros és Csepelsziget, majd Kecskemét felett jöttek és Kecskemét fölé érve a vásártérre egy zászlót dobtak ezzel a felirással: «Üdözlet Kecskemétnek!»

Ezek az urak egy nagy és veszedelmes utat szerencsésen tettek meg, hozzá meg egy szálíg mind csinos snajldig fiúk, még hozzá, a mi fő, magyarok is, hát én nem eresztém őket tovább Csongrádnál, mondotta Szőke Pál.

Hasztalan volt minden szabódzás, a léghajót Szegi polgártárs szekérrre tette és azonnal indult Félegyházára. A tisztteket pedig hintóra ültették és meg sem álltak velök Szőke Pál vendégszerető házáig.

A háznál azután véletlenül egész vendégkoszorú volt összegyűlve és a szives háziasszony jóvoltából csakhamar frissen készült izletes vacsorához ültek és nem telt bele néhány percz, megszólalt a zongora és a három léghajós tiszt, mintha csak egész nap a bécsi práteren sétált volna, tánczra is perdült. Sajnos, hogy a kötelességérzet már 8 órakor elszólitotta őket közölünk, de azért ez a rövid néhány óra is elég volt arra, hogy fáradalmaik után kedves emlékek térjenek vissza a császárvárosba.

Anyakönyvi bejegyzések.

1902. augusztus 9-től 16-ig.

Születések:

Botlik Margit, Piselyi Ilona Julianna, Piselyi leány halva született, Hajdú József, Hegedűs István, Bodor István, Tisza Etel, Samu Julianna, Varga Ilona, Keller Rókus, Szabó Rókus, Gémes Jolán, Steinberger Ibolya, Prikril Károly Rudolf, Lantos fiú halva született, Bózsik Erzsébet, Komlóss Antal, Túri Mária, Forgó Pál, Mészáros Sándor, Szarka Mária, Gyovai Mária, Mészáros Mária, Takács István, Varga Rókus, Német Rozál.

Eljegyzések:

Palásti Sándor Faragó Juliannával, Schvechtje József Vári Juliannával.

Halálozások:

Piselyi leány halva született, Kajtár Sándor 42 éves tüdőgümőkór, Makai József 78 éves szivbénulás, Lantos Pál 6 hónapos bélhurut, Lantos fiú halva született,

4. OLDAL.

Szarka Mária 1 negyedórás veleszületett gyengeség, Justin Pál 6 hónapos bélhurut, Horvát Francziska 5 hónapos bélhurut, Oláh Julianna 8 hónapos rángó-görcs.

IRODALOM.

Pályázat.

A «Magyar Hirlap» méltó módon akarja megünnepegni Kossuth Lajosnak százados születési évfordulóját, amely a jövő hónap 19-én következik reánk. Ugy érezzük, hogy a nemzeti újságírásnak mindenkinél több kötelessége van leghatalmasabb Uttörőjével, leg-tökéletesebb Mintájával szemben és pietásunknak teljes fényében állandóan kell lobognia emléke körül, minden alkalom és jelentős évforduló nélkül is. Mégis, a jövő hónap, amely őt a még ma is, megmérhetlent az időben megméri és megjelzi a napot, amely előtt száz esztendővel Kossuth lett: különösen alkalmas arra, hogy a nagyszerűen plasztikus alakot a magyar lélekben híven és maradandóan, a legegyszerűbb, de leg-határozottabb körvonalakkal adjuk vissza. Sem roman-tikára, sem pártimádatra nincs szükség, az ellenséges indulatoktól, a gyűlöletteljes megítéléstől nem kell többé félni, az irodalom ma már képes lehet arra, hogy a nagyszerű fejet a történelembe határozottan és biztosan bele írja.

Ebben bizakodva határozta el a Magyar Hirlap, hogy megírta Kossuth Lajos rövidre fogott jellemrajzát, azt ami benne jelentős, mindenkéül föltt kiváló, elé-vülhetetlen. Tehát alakjának hű, de monumentális belső rajzát akarjuk birni, egy olyan irodalmi tanul-mányt, mely kevés szóval, nem sok vonallal, biztosan, igazságosan és szépen mindent elmond. Egy ilyen abszolút becsü essayvel, amelyet az évforduló napján adunk közre, akarjuk mi méltó módon megünnepegni a magyar újságírásnak első hőst.

A dolgozatért pedig egyenesen a magyar olvasóhoz, lapunk előfizetőihez fordulunk, mert tudván tudjuk, hogy e tárgyban maga az irodalom nem tudósabb nálunk és mert az a hitünk, hogy az olvasók ismeretlen friss erőknek, akik e feladatra ugyszólván rászülettek, azon-felül módjuk van arra az elmélyedésre, amelyet a felséges téma megkövetel.

A legjobb munkák megjutalmazására

ezer korona tiszteletdíjat

tűzünk ki, amelyet az irodalom és parlament hozzáértő tagjaiból alakuló bíráló bizottság okvetetlenül kiad. — Kérjük a rátermett olvasó buzgóságát és lelkesedését és már a munka megkezdése előtt fogadják előfizető-ink hálánkat és azt a reménységünket, hogy az ő körükből támad az, aki Kossuth Lajos tökéletes irodalmi arcképét legelsőnek megalkotja.

A pályázat feltételei:

1. Kívánunk Kossuth Lajosról jellemrajzot, tehát nem életrajzi adatoknak összefűzését vagy egyoldalú költői rapsodiát, hanem olyan munkát, amely őt élete legfeltűnőbb és legjellemzetesebb fordulataiban ismer-teti és méltatja. A jellemrajz fő feltétele a hűség és az egyszerűség.
2. A dolgozat terjedelme száz nyomtatott sornál több ne legyen.
3. Pályázhat a Magyar Hirlap minden előfizetője.
4. A legjobb munka díja: Ötszáz korona. Az ezután következő legjobb jutalma: háromszáz korona. A har-madik helyen kitüntetett dolgozat kétszáz koronával díjazatik.
5. Ha ezeken kívül még érdemes munkákra talál a zsűri: azokat a szokásos tiszteletdíjban részesítjük. Va-lamennyi jutalmazott munka a «Magyar Hirlap» tulaj-dona és közlésüket szeptember 19-én kezdjük meg.
6. Kérjük, hogy a pályázatokat tisztán írják le és a szerző nevét és pontos lakcímét rejtő jellegű levél kíséretében küldjék be a Magyar Hirlaphoz legkésőbb-ben a jövő, szeptember hónap tizedikéig. A bíráló bizottság — melynek névsorát rövidesen közreadjuk — szeptember hónap tizenhétedikén dönt és dön-tését szeptember hónap tizenkilencedikén adjuk hírül.

A MAGYAR HIRLAP.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Mária.**

10649. sz. alisp. 1902. **Csongrádvármegye alispánjától.**

Pályázati hirdetmény.

A Csongrádvármegye törvényhatósága kezelése alatt álló horgosi Kárász alapítványnál megüresedett és csak fiú gyermek részére adományozható egy ösz-töndíjas hely betöltése érdekében ezennel pályázatot hirdetek és felhívom az ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtókat, hogy az alapítványi okirat értelmében felszerelendő pályázati kérvényeiket legkésőbb folyó évi **szeptember hó 20 napjának d. u. 5 órájáig** a törvényhatósági bi-zottsághoz címzetten az alispáni iktató hivatalnál nyújtsák be.

Az alapítványi okiratnak a pályázat fel-tételeit tartalmazó rendelkezései a követ-kezők:

4. §. A 3-ik §-ban meghatározott módon létesített alapítványban csak azon hazai tanintézteket látogató növendékek része-sülhetnek, kik elemi tanulmányaikat már befejezték, vagy az elemi iskolán felülálló bármily nyilvános hazai tanintézetnek s nevelő intézetnek növendékei, az alapít-ványi ösztöndíjakat az illető növendékek, tanulmányaikban való jó sikerelli előhala-dás mellett, azoknak ily hazai nyilvános tanintézetbeni teljes bevégezéseig élvezendik.

5. §. A szóban forgó alapítványi helyek elnyeréséért folyamodó növendékek tar-toznak igazolni, hogy magyar nemzetbe-lik s csongrádmegyébeli illetőségűek, to-vábbá, hogy mint jeles tehetségű tanulók kellő erkölcsű viseletet és szorgalmat ta-núsítottak, végre, hogy árva és vagyontalanok.

8. §. A hagyományozó szüleitől néhai Horgosi Kárász Istvántól és Fáy Kunigun-dától negyedizileg leszármazó utódok, bár nem árva lennének is, az ösztöndíjak el-nyerésében mások fölött elsőbbséggel bírnak.

9. §. Az alapítványi helyek elnyerésére pályázó növendékek erkölcsi viseletéről, tanulási képességéről és szorgalmáról ki-vánt bizonyítvány azokra nézve, kik még csak elemi tanulmányaikat végezték be, a községi tanító, vagy tanítói testület meg-hallgatásával az illető községi iskolaszék által, azokra nézve pedig, kik az elemi iskolán már felül álló bármely nyilvános tanintézetbe, vagy nevelő intézetbe van-nak felvéve, az illető tanintézet Igazgató-sága által állítandó ki s az ily bizonyít-ványokban különösen kimondandó, vajjon az illető növendéket az iskolaszék, vagy tanintézeti Igazgatóság az ösztöndíj elnye-résére, esetleg az ösztöndíjban való to-vábbi részesítésre érdemesnek tartja-e?
Szentes, 1902. évi augusztus 7-én.

Mátéffy
h. alispán.

439. szám. 1902. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvény-szék 1902. V. 13020. számú végzése kö-vetkeztében dr. Buk Herman ügyvéd által képviselt Kohn Mór javára Légrady Ben-jámin és Keck Mária ellen 800 korona s jár. erejéig 1902. évi június hó 17-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 707 korona 30 fillerre becsült következő ingóságok, u. m. bútorok, ág-y-neműek, porcellán edények, üvegek, női cipők, varró gép és különféle házi be-rendezések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járás-bíróság 1902. évi V. 209/3 számú végzése folytán 800 korona tőkekövetelés ennek 1902. évi június hó 1 napjától járó 6% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 101 korona 56 fillérben bíróilag már meg-állapított költségek erejéig végrehajtást szenvedettek lakásán Csongrádon leendő eszközlésére 1902. évi augusztus hó 19-ik napjának délutáni 1/2 3 órája határidőül ki-tűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség ese-tén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságo-kat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon 1902.

Kelt Csongrádon 1902. évi augusztus hó 5-én.

R. Papp István
kir. bírósági végrehajtó.

3327. sz./tkvi 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Frankl Ede félegyházi lakosnak, Csercsik József tömör-kényi lakos elleni 590 korona és 140 ko-rona s jár. iránti végrehajtási ügyében a tömörkényi 733. számú betétben A. I. 1—2. sorszám alatt felvett 630/2. b. l. hrszámú 189 négyszögöl térfogatú kápolna dűlőben levő urbéri birtokból Csercsik Józsefet illető felerész 1011 korona ezennel meg-állapított kikiáltási árban az 1902. évi szept-tember hó 3-ik napjának délelőtti 9 órájkor Tömörkény közseg házánál árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiál-tási ár 10% -át készpénzben vagy ovadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismer-vényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1902. június hó 27-én. A csongrádi kir. járásbíróóság, mint telek-könyvi hatóság.

Laurisin Miklós kir. albiró helyett:

Dr. Szappanos
kir. járásbíró.

Czimbalom

hegedű, fuvola, vagy bármily nemű hang-szer tanítását — kotta szerint, vagy annél-kül — elvállalom.

A tandíj havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.

Lakás II. ker. Sarvas-utca 18. szám.

Tisztelettel

SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Nagy butor-eladás!
Rendkívül olcsó árak!
Jelinek B. A. és Fia
butor-árúházában
BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 8. szám,
földszinti helyiségek.

Használt és új
a j t ó k,
ablakok,
vasredőnyök,
felvasalva, befalazásra tökéletesen el-készítve olcsón kaphatók
Reisler Armin-nál
Budapest, Nagymező-utca 66. sz.